

Krystyna Janda

WSZYSTKO DLA AKTORSTWA

Trudno powiedzieć, że kariera filmowa, teatralna, telewizyjna i estradowa Krystyny Jandy jest błyskotliwa.

Nie dlatego, że nie jest, ale dlatego, że to określenie w dziennikarskim języku pozostawia przykry zgrzyt. Błyskotliwe - to ładne, powierzchowne, trafiające w gusta publiczności, łatwe i przyjemne, docierające do każdego. Tymczasem praca Jandy, jako aktorki żyjącej tym zawodem, z błyskotką nie ma nic wspólnego. Nawet w pierwszych, debiutanckich krokach, Janda - chorobliwie ambitna - już w *Człowieku z marmuru*, udowodniła, że intuicja, żywiołowość i dynamizm, mogą być o wiele ważniejsze, niż aktorskie przygotowanie. Już od początku Krystyna Janda, stała się aktorką Andrzeja Wajdy. Pod jego kierunkiem grała w filmach i teatrze. Kolejne role w: *Bez znieczulenia*, *Człowieku z żelaza*, *Dyrygencie*, stworzyły jej możliwość kreowania coraz to innych charakterów kobiecych. Na sławę Jandy pracował nie tylko film. Jest ona rzadką artystką, która swą wartość widzi dopiero na scenie i teatr pragnie traktować jako prawdziwy sprawdzian umiejętności. Spektakle: *Biała bluzka*, *Edukacja Rity*, *Z życia glist*, *Kotka na gorącym, blaszanym dachu*, wypełniały całkowicie widownię przez wiele miesięcy. Jakby mało było tej aktywności, w 1977 roku wystąpiła na estradzie w Opolu, podbijając słuchaczy i krytyków, wykonaniem piosenki Marka Grechuty, *Guma do żucia*. Nie potraktowała piosenkarstwa jako

jednorazowego epizodu. Zangażowała się na kilka lat do kabaretu *Pod Egidą*, brała udział w Festiwalach Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu. Do połowy lat 80. aktorka grała głównie we Francji, Szwajcarii i Niemczech. Dopiero Radosław Piwowarski przypomniał ją widzom, swym uroczym, tragikomicznym studium miłości matki i syna. *Kochankowie mojej mamy*, to znów inna rola. Jandy - z dala od polityki, poza moralnymi wyborami: młoda, prosta kobieta, która w samotności nie radzi sobie z życiem.

Krystyna Janda to dziś prawdziwa osobowość. Nie jest aktorką, którą można pokochać od razu i na zawsze, ale za to nikogo jej sztuka nie pozostawi w stanie obojętności. Zawsze gotowa na wszystko - na szczyry i lodowatą wodę pod szyją - jak w *Przestuchaniu*. Potrafi też zadziwić widzów w serialach telewizyjnych. Tak było w *Modrzejewskiej*, gdzie wielką aktorkę, zagrała naprawdę wielką aktorką.

Najważniejsze filmy w jej aktorskiej karierze: *Człowiek z marmuru*, *Pani Bovary*, *to ja*, *Granica*, *Bez znieczulenia*, *Dyrygent*, *Golem*, *W biały dzień*, *Człowiek z żelaza*, *Stan wewnętrzny*, *To tylko rock*, *O-bi, o-ba*, *Kochankowie mojej mamy*, *W zawieszaniu*, *Krótki film o zabijaniu*, *Dekalog II*, *Dekalog V*, *Modrzejewska*, *Stan posiadania*, *Przesłuchanie*, *Pestka*.

Za swą twórczość Krystyna Janda została w tym roku uhonorowana nagrodą Złotej Kaczki.